

Faust: senor Oncina

(Somogyiné felv.)

Robbanó temperamentum, líraiság és búváros csengő hang. — valami utolérhetetlen eleganciával. Ilyen anyagból gyúrhatták az olasz tenoristákat. A bel canto évszázados tanműhelyéből csak úgy sorjáznak a világhírű nevek, akik közül néhánytól már a Szege di Szabadtéri Játékok színpada is felejthetetlen élményt kapott. Két éve Alfonso la Morenának, a mindig mosolygó olasz—spanyol „óriásbébinek” tapsolhatunk, s most Juan Oncina következik. Ő is spanyol származású és csupaolasz, jókedélyű, villanó tekintetű színpadhős, minden bizony nyál belöpi magát a szabadteri közönségének szívébe.

Pályafutása a mediterrán nuban kezdődött, a Földközi-tenger túlsó partján, Algírban. Gítár mellett, rádióból kölcsönzött nagy elődök, Gigli és Schipa tudását, filmen kapta az első operaelményt — nem utolsósorban a magyar származású Eggerth Márta „jóváltából” —,

a Bohémélet. Az algéri konzervatóriumból hamarosan útnak indult a Gibraltár felé, és a spanyolországi tanulmányokból már olaszos énekiskolát szerzett. Az első fellépés azonban itáliai földön várta. Bolognában a Se villai borbély Almavivájának maszkjában mutatkozott be a tenorhangra kü-

lönösen fogékony olasz közönségnek.

Amikor hangja erősödött, átrándult a nagy, lírikus feladatokra. Verdi és Puccini művek kerültek a repertoárba. Néhány hete a kanadai Montrealban parádés szereposztásban került színre a Traviata és Bohémélet. A „kis karmester”: Roberto Benzi dirigált, Tito Gobbi, Renata Scotto és Juan Oncina voltak a főszereplők. Faustot eddig mindössze kétszer énekelt: egy spanyolországi fesztiválon és Bécsben, a Staatsoper-ben. Most Szeged következik, a szabadteri színpad, amittől Oncina kicsit tartott.

— Mikor az első próbán markírozva beleénekeltem a mikrofonba, nem hallottam semmit — meséli. — Akkor átváltottam komolyabb hang-
erőre, mintha kinyílt volna a tér.

Senor Oncina az operai fesztiválról jött Szegedre, s Verdi és Puccini operákkal az osztrák fővárosba tart, ahol Bernstein vezényletével a közelmúltban énekelt az árendezett, nagysikerű Falstaffban, Bécs után jöhet aztán az új szerep: Don José, a Carmenből.

Nikolényi István

Paliasvili a grúz zenéről

Szerda este érkezett Szegedre V. Paliasvili professzor, a Grúz SZSZK népművésze, aki a szegedi szabadteri játékokon a grúz balettel-együttműködést vezényli. Paliasvili professzor az évekkel ezelőtt Szegeden is járt Alekszander Gauk és Melik Paszajev tanítványa, a tbiliszi zeneakadémián tanít, s most arra kértük, beszéljen hazája zenei életéről, konkrétan a nálunk bemutatásra kerülő balet-
tekről.

— Grúzia zenéje az európai, szovjetországi és keleti hatások nagy konglomerátuma — mondta a karmester. Macsavariani és Toradze művei, az Otello és Gorda, grúz nemzeti balettek, s a Szegedre látogató együttes legjobb műsorszámai. Jellegzetes muzsikájuk

a grúz népzeneből fakad. A Zaharij Paliasvili — 3 nagy operája nemzeti büszkeségünk —, Arahisvili és Meliton Balanicsivadze nyomdokain haladó Macsavariani és Toradze, a grúz zenei élet legújabb nemzedékéhez tartozik. Macsavariani most fejezte be a Hamlet komponálását, Toradze két balettjének — a Gorda és Bé-
kéért címűeknek — librettóit V. Csabukiani, Lenin és Allami díjas művész, a Szovjetunió népművésze írta. Grúziában különösen fejlett az éneklési kultúra, jóval magasabb színvonalon áll, mint a hangszeres zene. Emberek, akik sohasem láttak kottát, ha összevonnak, három szólamban énekelnek népdalokat! Országunkban területileg és nyel-
vileg különféle népek élnek, más-más jellegű zenei kultúrával. Ezek képezik a mi szerzőink muzsikájának kimeríthetetlen tárházát.

N. I.

Autogramok

(Metzger Károly felvétele)

Bessenyei Ferenc kétszeres Kossuth-díjas, érdemes művész, az ember tragédiájának egyik szereplője most Újszegeden, a Bérkert utcában lakik. A művészt az egész környék ismeri, és nem győző az autogramkérőknek eleget tenni!

Pillanatképek az Eszperantó Múzeumból

A szegedi Somogyi Könyvtár keretében működik az ország egyetlen eszperantó múzeuma és könyvtára. Barátságos, kellemes, növényekkel díszített kis terem, ahová szívesen megy a látogató.

Évről-évre nő az érdeklődők száma, főleg a műszaki tudományos irodalom iránt. Most készül egy eszperantó magyar műszaki szótár. A forrásmunkákat a szótár elkészítéséhez a Szegedi Eszperantó Könyvtár szolgáltatta. Az idén, mond-

hatni a világ minden tájáról érkeztek látogatók. A pécsi, illetve a budapesti eszperantó világkongresszusról sokan eljönnek a szegedi múzeumba is.

Szerdán csak egy nap alatt hat országból érkeztek érdeklődők: Romániából, Hollandiából, Bulgáriából, Nyugat-Németországból, Franciaországból és Csehszlovákiából. A vendégeket Farkas Ernő tanár, az Eszperantó Múzeum vezetője tájékoztatja fáradhatatlanul.

Élményt jelent lapozgatni a múzeum emlékköny-

vében. A francia delegáció tagjai közül egy tanárnő, Marguerite Colleten La Havreből írja: Nagyon szép ez az ország és kedves a népe. A szabadterén látott előadást (Madách: Az ember tragédiája) életlen legszébb élményei közé tettem. Visz-
sajajövök!"

A holland vendégek kedvessége is megkapó: itt minden tetszik, ide vissza kell jönnünk — írják. És így megy nap mint nap, a világ minden tájáról jönnek az érdeklődők, egy nyelvet beszélő emberek.

S. E.

Polémia egy adó körül

Munkabér vagy tiszteletdíj a tszcs-vezetők járandósága?

Hosszú hónapok óta folyik a vita a Csongrád megyei illetékkiszabási Hivatal és a mórhalmai Haladás Tszcs vezetői között. A polémia arról szól — s ez a vita nem egészen ocsó —, hogy a tszcs vezetői (elnök, főkönyvelő, párttitkár stb.) a gazdaság irányítását — amely közel 6000 hold — munkabért vagy tiszteletdíjért látják-e el?

Amennyiben az utóbbit fogadjuk el (és sajnos, az Illetékkiszabási Hivatal ezen az állásponton van, ami véleményem szerint megalapozatlan), akkor a kapott „tiszteteldíj”-at annak nagyságától függően 6—20 százalékgig adóztatják. Ebből az álláspontból kiindulva a tszcs vezetőinek pénzügyi helyzetét az elmúlt év szeptembere óta két esettől eltekintve jogtalanul adóztatják.

Ez a probléma az adóztatás jogtalanságán túlmenően azért is nyilvánosságos érdek, mert több tszcs-t (Mórhalom, Zákányszék, Szatmármaz, Ásotthalom stb.), valamint az egy-egy termelőszövetkezeten belül több vezetőt (6—8) érint, s talán a nyilvánosság segít abban, hogy a hosszú idő óta folyó áldatlan és eredménytelen vitát megoldja.

Régen és most

Az alábbiakban az eddig folytatott gyakorlatot, illetőleg az e kérdésben kialakított koncepció tarthatatlanságát szeretném elméletileg bizonyítani. A kérdés lényegét a következőképpen lehet megközelíteni: egyrészt a vezetők díjazása munkabérnek, vagy tiszteletdíjnak minősül-e?; másrészt a földdel rendelkező, s egyben pl. főkönyvelői beosztásban munkát végző személy jövedelme (amelyet a fenti minőségben végzett munkájáért kap) külön-külön adóztatható-e?

Az első kérdésre válaszolva: a vezetők jövedelmét tiszteletdíjnak tartó koncepciót megítélésem szerint határozottan el kell utasítani. A hivatal álláspontja az 5—6 évvel ezelőtti álláspontnak megfelel, de ma már a körülmények lényeges megváltozása következtében tartha-

matlan és a bekövetkezett fejlődéssel — szokvány szavakkal éljek — nem tart lépést. Ma ezek a gazdaságok, ösz-szevonások és egyesületek következtében 5—6 ezres hold fölé emelkedett gazdaságokká nőttek, s a közös telepítési szőlő- és gyümölcs-területük is több száz holdra nőtt. A gazdálkodás gyors ütemű fejlődése nyomán a Haladás Tszcs évi forgalma már (az elmúlt évet figyelembe véve) eléri a 20 millió forintot. Ilyen gazdaság vezetése — szemben a kezdeti időszakokkal — átgondolt vezetést, termelési és értékesítési tervek készítését, a Pénzügyminisztérium által előírt pénzgazdálkodást stb. igényel.

Korábban a vezetők, a közös tevékenység hiánya, s egyéb kezdeti időszak nehézségei folytán előálló okok miatt hetenként egyszer-kétszer be-benéztek, havi 800 forint tiszteletdíjért a tszcs irodájába, ma viszont a tszcs-központban üzemszerű tevékenység folyik, heti 48 órában — a tszcs munkarendjének megfelelően —, s a vonatkozó törvényerejű rendeletben (1964. évi 16. tvr.) meghatározott munkabérért, amely a korábbi „tiszteteldíj” 3—4-szerese.

A megélhetés alapja

A fenti körülmények, illetőleg tények úgy gondolom elegendők ahhoz, hogy a vezetők díjazásának jellegét egyértelműen ne tiszteletdíjnak, hanem „munkabér”-nek, illetőleg munkabér jellegű részesedésnek nyilvánítsák.

Ehhez talán még egy megjegyzés kívánczik: általam ismert számos olyan vezető van, akinek a termelőszövetkezetből származó jövedelme („tiszteteldíja”) megélhetésének egyetlen és csaknem kizárólagos alapja.

A másik probléma a földdel rendelkező (földet bevitt) vezetők kétszeres adóztatása. A kétszeres adóztatás elméleti alapja az idézett hivatal álláspontja szerint az, hogy az ilyen helyzetben levő vezetők „főjévedelmét” a földből származó jövedelem képezi, s az a havi 3000 forint, amit mint pl. főkönyvelő kap, csak amolyan, kiegészítésnek, illetve az általuk használt terminusnak megfelelően „tiszteteldíj”-

nak számít. Ez a felfogás több szempontból is kifogásolható. Először: a földdel rendelkezők, mint tulajdonosok, tulajdonosi szempontból az általános szabályok szerint vannak adóztatva, tehát a földből (a gazdálkodásból) származó „fő” jövedelem már adóztatott jövedelmet jelent, ezért azt más vonatkozásban ismételtlen adóalapként számításba venni nem lehet. Másrészt ezek a vezetők — mivel kötött és meghatározott munkaidőben dolgoznak — nem maguk, hanem alapvetően családtagjaik végzik el a gazdálkodással járó teendőket. Másként szólva: az emlegetett intézmény felfogása szerint minden földdel rendelkező tszcs-tag — aki egyéb munkavégzéssel szerzett jövedelemhez jut — az az adott jövedelem után adóköteles, mivel „fő” jövedelmét a földhasználat képezi. Ezt viszont úgy gondolom, senki sem fogadhatja el az adóztatás elméleti alapjaként.

Sürges az idő

A fenti gondolatok — a teljesség igénye nélkül — azt kívánják szolgálni, hogy az adott kérdésben elhúzódozó vita az adóztatási politikánk szellemének megfelelően végérvényesen lezáruljon. Ezt kívánja a tszcs-k racionalis vezetőségéhez fűződő érdek, amely többek között a jogtalan adóztatás és az ezzel járó zaklatás megszüntetésével biztosítható.

Dr. Siklós Sándor

RÁDIÓMŰSOR

PÉNTEK

Kossuth Rádió

4.30 Hírek. Időjárás. 4.33 Hal-náltól reggelizni... 4.35 Falurádió. 5.00 Hírek. 5.30 Reggeli krónika. 6.00 Hírek. 6.30 Hírek. 7.00 Reggeli krónika II. 7.15 Közveti időjárás. 7.30: Új könyvek. 8.00 Hírek. 8.05 Műsorismertetés. 8.20 Mit főzünk? 8.25 Micimackó kuckója. 8.45 A vásárlók nevében kérem! 8.50 Táncczene. 10.00 Hírek. 10.10 Öreg kutya sétál... 10.30 Edes anyanyelvünk. 10.35 Haydn-művek. 10.59 Lottóeredmények. 11.00 Emberről RT. 11.20 Népi muzsika. 11.57 Hallgatóink figyelmébe! 12.00 Hírek. Nemzetközi lapszemle. 12.15 Sámson és Delila. Részletek. 12.59 Budapest kulturális programjából. 13.00 Ami a 18-
vó hét zenei műsoraiból kimarad... 14.00 Hírek. 14.05 Kamarazene. 15.00 Üzenetek. 15.40 Vonaton. 15.50 Glier: A Vörös Hadsereg-nyitány. 16.00 Hírek. Időjárás. 16.15 „Kereszteshadjárat a szabadságért” I. 17.00 Órai tea. 17.57 Hallgatóink figyelmébe! 18.30 Mi történt a nagyvilágban? 18.15 Hazánk hírei. 18.20 Új zenei újság. 18.47 A cigánybáró. Közben: 19.54 Jó estét, gyerekek! 20.00 Esti krónika. 20.20—20.29 Sporthíradó. 21.30 „O. béke, béke!” 22.00 Hírek. 22.20 Lutoslawski-művek. 22.59 Könnýzene. 24.00 Hírek. Időjárás. 0.10—0.25 Richard Strauss: Selome-Salome ariája.

Petőfi Rádió

4.30—10.57 Azonos a Kossuth Rádió műsorával. Közben: 6.20—6.30 Torna. 10.00—12.30 Zenei műsor üdülőknek. 13.45 Időjárás. és vízállásjelentés. 14.00 Operettársulatok. 14.30 Választunk hallgatóinknak. 15.00 Hírek. 15.05 Heti hangverseny-kalauz. 15.43 Bélyeggyűjtők öpece. 15.48 A makrancos királylány. 17.00 Hírek. 17.05 Hangverseny a stúdióban. 17.45 A reform és a munkaerő-gazdálkodás. 18.00 Hangfelmegváltók húszperc. 18.20 Népi muzsika. 19.00 Hírek. 19.10 Manon-Lescaut. 19.42 Látuk, hallottuk. 20.02 Prágai tavasz. 1966. Közben: 21.00—21.05 Hírek. 21.45 Népdalok. 22.00 Ami a jövő hét zenei műsoraiból kimarad... 23.00—23.15 Hírek. Időjárás.

TELEVÍZIÓMŰSOR

Magyar televízió

9.30 Klasszikusok a képernyőn: Ahogy tetszik. Shakespeare vígjátékának magyarul beszélt filmváltozata. (ism.) 11.00 Tele-sport. (ism.)

Jugoszláv televízió

18.25 Műsorismertetés. 18.30 Tv-újdonságok. 18.45 Népi muzsika. 19.00 Riportműsor. 19.15 Zene. mindenki kedvére. 19.40 Jó éjsz-kát, gyerekek! 20.00 Tv-híradó. 20.30 Játékfilm. 22.00 Hírek.

Római televízió

17.00 Iskolások műsora. 18.00 Tv-híradó. 18.15 Hangszergyűjtemény. A gítár és rokonai. 18.30 Népi táncok. 19.00 Heti szemle. 20.00 Bemutató előtt. 20.15 Mamma 1966. 20.55 Római könnyűzene és előadói. 21.15 Bolgár operacénekesek.

GYORSPOSTA ● GYORSPOSTA GYORSPOSTA ● GYORSPOSTA

Beázott a mennyezet

Az IKV-t évek óta kértük, hogy a József Attila sugárút 4. számú házban levő lakások mennyezetbeázásán segítsenek, mivel az a fe-jünkre zuhanna. A legutóbbi felhőszakadás minden ediginél súlyosabb volt. Orvos-lásért Önökhöz fordulunk kérdéseinkkel: a lakóknak csak kötelességeik vannak, jogok nélkül?

Magyar Lászlóné nyugdíjas

dr. Sipos György egyetemi docens

Levéliroink panaszára a József Attila sugárúti ház-kezelősnél Tarjáni József technikusa a következőket válaszolta:

— A szóban forgó ház tetőzetét csak teljes felújítás-sal lehet tökéletesé tenni, annyi rajta a fagyott cse-rep. Soros munkáink között szerepel a ház tetőzetének javítása is, amelyet rendszeres TMK-ban végzünk, csak egy kis türelmet kérünk.

S. E.

Cipőjavító nélkül

Teimel György, Odessa-lakótelepi olvasónk szerkesztőségünknek írt levelében kérde: miért nincs az ottani üzletsorban egy cipész ktsz is.

Olvasónknak jogos a kérdése, amelyre Mison Gusztáv-tól, az I. kerületi tanács v. elnökétől kértünk választ. A többi között hangsúlyozta: az üzlethálózat teljes kiépítése nincs még befejezve, mint ahogy a lakótelep építése sem. Cipőjavítást a Bérkert utcai szolgáltató házban lévő ktsz végez. Ez a lakóteleptől mindössze két villamosmegállónyira van. Emellett magánkisiparosok is dolgoznak a környéken. Az igényeket átmenetileg a meglévő lehetőségek kielégítik.

Belvárosból Alsóvárosra

Szegedi szülők aláírással kaptunk panaszlevelet, hogy az Oskola utcai gyermekközközi rendelő hosszabb idő óta zárva van.

Dr. Dudás Béla, a Szeged m. városi tanács egészségügyi osztályának vezetője közölte, hogy a szóban forgó gyermekorvosi rendelő átmenetileg azért szünetel, mert az orvos szabadságát tölti, viszont a védőnők továbbra is el-látják szolgálatukat. Jelenleg szintén a Belvárosban, a Takaréktár utcai gyermekszakorvosi rendelőben látják el a kis beteget, amíg az orvos szabadsága befejeződik. Tehát nem kell most már Alsóvárosra járni.

Zajos utcák

Vasárnap hajnaltól a déli órákig nincs nyugalom és csend a Menthely- és a Rigó utcában — írják a környék-beli lakók —, mert ott folyik a motorkerékpárosok vizsgáztatása.

Polgár István, a KPM Tanintézetének szegedi vezetője közölte: a hatóságok ezt a helyet jelölték ki vizsgáztatásul, amely reggel nyeged 8-tól 12-ig tart. Más alkalmasabb helyet nem találtak Szegeden szombatkor. Az viszont helyes lenne — mondotta —, hogy a vizsgázók reggel 7 óra előtt ott ne motorozgassanak.